

Chaos a řád každodennosti

Jiří Wackermann je český neurovědec zabývající se studiem elektrické aktivity mozku během změněných stavů vědomí (hypnagogické stavy, ganzfeld). Jeho práce přispívají k porozumění neurofyzilogickým základům vědomí a kognitivních funkcí.

Tolik o Jiřím Wackermannovi z textů nalezených na světové informační síti. Ale kdo je Jiří Wackermann fotograf?

O fotografech uvažujeme převážně jako o lidech, kteří dokumentují naši realitu nebo námi mají krásou zachyceného pohnout. Jiří Wackermann ale o nic takového neusiluje. Jeho fotografické toulky jsou spíše nečekaným nalézáním obrazů skutečnosti – jisté fyzické manifestace principů fungování hmotného i duchovního světa zahlédnutých ve „škvírách existence“ (slovníkem Jolanty Brach Czajne) našeho všedního dne. A snad i tvůrčí návazností k jeho badatelské práci na poli psychologie a neurologie.

Zde prezentovaný soubor dvaceti čtyř fotografií nám představuje další z jeho dosud nevystavených děl. První část výstavy, cyklus fotografií oblok s názvem *Když nahoře* (podle babylónského eposu o stvoření světa *Enúma eliš*), vznikala trpělivým sbíráním snímků oblohy z autorovy „pozorovatelný“ – loggie jeho bytu v Německu – v letech 2020 až 2023. Důležitou roli v představeném cyklu hraje pojem *chaos*.

Chaos jako prazáklad světa, ze kterého vše vzešlo, jako něco, co zeje a čeká na naplnění a uspořádání. *Chaos*, z něhož se postupně vytvářel *kosmos*, řád, jako protiklad *chaosu*, jako harmonie a uspořádanost.

Druhým úhlem pohledu na tento pojem je *chaos* jako nepředvídatelná dynamika přírodních a společenských procesů a jako citlivost k nepatrným změnám počátečních podmínek, známá také pod pojmem „efekt motýlích křídel – butterfly effect“. Autor se tu nechává inspirovat právě touto nepředvídatelnou dynamikou.

Uspořádání druhého souboru fotografií by se mohlo chápat téměř jako záznam z vycházky, ze které se díky okamžikům zření stalo jakési postupné vyjevování pravdy o životě při cestě za svatým grálem, duchovní cestou za poznáním. Sled po sobě jdoucích fotografií této části s názvem *Nalezené obrazy* takovou cestu naznačuje. Zároveň jako by se poukazovalo na fakt, že povaha věcí i procesů, které se tu odehrávají, je prostá a lze ji zahlédnout při bdělém prožívání každodenního života. Důraz je kladen na schopnost zůstat životným, nenechat si vzít sílu, schopenhauerovskou vůli k životu, i když nás vrhá do neustálého koloběhu utrpení. Třeba i díky tvorbě a umění, které má přinášet svědectví o syrové, ale přesto harmonické povaze autenticky prožívaného života. I krása v sobě mívá jistý prvek úžasu nebo dokonce hrůznosti. A přestože si to mnohdy neuvědomujeme, neustále jsme v kontaktu se zázraky všedního dne, ze kterých se můžeme o světě dozvědět spoustu věcí... jen se často zapomínáme soustředěně a tiše dívat.

Každý krok autorovy tvůrčí práce je „signován“ jím samotným. Od intuitivního zachycování snímků, které je nejsvobodnější částí procesu, se smyslem pro reakci v tom pravém okamžiku – ten zajistí autentičnost zá-

běru – přes proces v temné komoře, až k pozdější úvaze o zamýšlené výstavě, pečlivém výběru souboru fotografií, adjustaci a smysluplné instalaci ve výstavním prostoru. Vše tak, aby se co nejlépe projevil duch aktuální výstavy.

— Ivana Beranová